AVİM Yorum • No: 2020 / 57 • Aralık 2020

BÖLGESEL KAPSAMLI EKONOMİK ORTAKLIK (RCEP): BÖLGEYİ VE DÜNYAYI ŞEKİLLENDİRECEK ÖNEMLİ BİR TİCARET ANLAŞMASI

AVİM

Son yıllarda Çinin kendi bölgesinde ve daha geniş çevrede etkisini genişletip genişletmediği konusunda tartışmalar yaşanmaktadır. Tartışmalar, küresel ticaretin ve bunun liderliğinin Batıdan Doğuya doğru kayıp kaymadığı konusuna odaklanmaktadır. Batının ticaret liderliğinin gerilemesine dair düşünce yeni olmayan, 2008 mali krizinden bu yana akıllarda var olan bir olgudur. Ancak 2008 mali krizi esasen uluslararası politik ekonomi eksenindeki bir sallanmaydı. Krizin ardından Asya bölgesinde yaşanan hızlı ekonomik toparlanmaya rağmen, küresel ticaret akışındaki kesin bir değişimden bahsetmek henüz mümkün değildi. Ancak Bölgesel Kapsamlı Ekonomik Ortaklığının (Regional Comprehensive Economic Partnership - RCEP) imzalanması, küresel ticaret ve uluslararası politik ekonominin geleceği hakkındaki tartışmaları daha da alevlendirmiştir.

15 Kasım 2020de imzalanan RCEP, dünyanın en büyük ticaret anlaşmalarından biridir. Bu ticaret anlaşmasıyla ilgili müzakereler 2012de başlamıştır ve 2020 yıllında çoğunlukla Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) ülkeleri tarafından imzalanmıştır. Bu ticaret anlaşması on ASEAN üye ülkesini (Brunei, Kamboçya, Endonezya, Laos, Malezya, Myanmar, Filipinler, Singapur, Tayland ve Vietnam) ve ayrıca Çin, Japonya, Güney Kore, Avustralya ve Yeni Zelandayı içermektedir. Bu Asyayı kapsayan ticaret anlaşmasının imzacıları, dünya nüfusunun ve ekonomik çıktısının yaklaşık üçte birini oluşturmaktadır[1], ki bu RCEPe yüksek bir önem kazandırmaktadır. Bir diğer önemli nokta ise, RCEPnin Çin tarafından imzalanan ilk bölgesel çok taraflı ticaret anlaşması olmasıdır.

RCEPnin imzacı ülkelere çeşitli ekonomik faydalar sağlayacağı tahmin edilmektedir. Birincisi, artan bölgesel ticaretin bir sonucu olarak hızlı ekonomik iyileşme beklentisidir. Buna ek olarak, RCEPnin daha düşük ücretlere ve niteliksiz işgücüne sahip ASEAN ülkeleri için yabancı yatırımı artırması beklenmektedir[2]. Ortaklık aynı zamanda, RCEPyi imzalayan üye ülkelerin ihracatlarının kolay akışına yol açarak tarife indirimleri veya tarifelerin ortadan kaldırılmasını, standartlaştırılmış gümrük prosedürleri ve hizmetlerini sağlayacaktır. Dolayısıyla bu ticaret anlaşmasının 186 milyar dolarlık ekstra ekonomik etkinlik yaratacağı ve üye ülkelerin GSYİHlarına yüzde 0,2 oranında katkıda bulunarak küresel ekonomiye fayda sağlayacağı tahmin edilmektedir[3]. Aynı zamanda blok içinde imzacı ülkelerin ihracatını sağlayarak, imalat maliyetlerinde bir azalma ve şirketler için koşulların iyileştirilmesi de anlaşmanın gelecekteki sonuçlarından biri olacaktır. RCEP ayrıca fikri mülkiyet haklarıyla ilgili hükümler içermektedir. Bu, günümüzün hızlı teknolojik

ilerleyişi ve RCEP imzacılarının genel olarak çeşitli yüksek teknolojili ürünler için üretim merkezleri olmasında dolayı oldukça önemli bir konudur. Tüm bunlar göz önüne alındığında RCEP, küresel ticarete büyük bir katkı anlamına gelmektedir.

Ancak RCEP tartışmalı kısımlar da içermektedir. İlk olarak, ASEAN Brifinginde aksi iddia edilmesine rağmen, RCEPnin Çin, Japonya ve Güney Koreye diğer imzacı ülkelerden daha fazla fayda sağlayacağı şüphesi vardır[4]. Tayland gibi ülkelerin ihracatının, ucuz Çin ihracatı nedeniyle bu büyük ticaret anlaşmasından zarar göreceğine dair endişeler vardır. Tartışmaların bir diğer konusu da, Hindistanın düşük tarifelerin ekonomisine zarar vereceği endişesiyle RCEPden çekilmesidir[5]. Gerçekten de Hindistan'ın çekilmesi büyük bir kayıp olarak kabul edilmektedir, zira nispeten az ticaret anlaşmasına sahip devasa bir ekonomi olması nedeniyle Hindistanın katılımının ticarette daha büyük bir artışa yol açabileceğine dair beklentiler olmuştur. Ancak Hindistan, ihracatını daha ucuz Çin ihracatından korunması için kendisine yeterince güvence verilmediğini iddia ederek anlaşmadan çekilmiştir. Bunların dışında anlaşmada tarım sektörü ve e-ticaretle ilgili düzenlemelerinin olmaması gibi çeşitli eleştiriler de vardır. Bilgi teknolojileri de RCEP anlaşmasında değinilmeyen sektörlerden biridir.

Analistlere göre, Asyayı kapsayan bu ticaret anlaşması, ABD Başkanı Donald Trumpın Trans-Pasifik Ortaklığından çekilmesinden sonra ABDnin bölgedeki etkisini azaltma potansiyeline sahiptir[6]. Bu tecritçi (izolasyoncu) yaklaşım güçlesin güçlemesin veya başka bir ticaret savaşı ortaya çıksın çıkmasın, RCEP küresel ekonomi için önemli bir mihenk taşı anlamına gelmektedir. Bu ticaret anlaşmasının önemi küçümsenmemelidir, çünkü Asyayı kapsayan bu ticaret anlaşmasının olası sonuçları tüm Asya-Pasifik bölgesini ve dünyayı etkileme potansiyeline sahiptir.

Bu gelişme Türkiye için de önemlidir. Bu, Türkiye için ekonomisini yeni koşullara uyarlaması adına bir çağrıdır. Türkiyenin politikalarını bu ticaret anlaşmasının olası sonuçlarıyla uyumlu hale getirmesi için yeni bir ticaret stratejisine ihtiyaç duyulacaktır. Bu ticaret anlaşmasının imzalanması yeni bir ticaret bloğunun doğması anlamına geldiğinden ve Türkiyenin Çin, Güney Kore ve Japonya ile hatırı sayılır ikili ticarete sahip olmasından dolayı[7], Türkiye bu ülkelerle ticareti sürdürmek ve artırmak için harekete geçmeli ve yeni politikalar benimsemelidir. Türkiyenin birçok imzacı ülke ile yeterli bağı olmaması, yeni ticaret ve yatırım politikalarının uygulanmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, bu kazançlı bölgesel pazara ihracat seviyelerini artırmak için Türk sanayicilerine Asya ülkelerine yatırım yapma teşvikleri verilmesi gerekmektedir. Türkiyeyi ilgilendiren bir diğer konu da RCEP bölgesine komşu olan Orta Asya cumhuriyetleridir. Orta Asya cumhuriyetleri ile köklü bağları olan Türkiye, hem bu ülkelerle hem de RCEP ile karşılıklı çıkarlara dayanan politikalar geliştirmesini gerekli kılacak ilginç bir durumla karşı karşıyadır.

**Bu makale AVİM tarafından 2 Aralık 2020 tarihinde İngilizce olarak yayınlanan bir makalenin çevirisidir. Çeviri AVİM Misafir Araştırmacı Şevval Beste Gökçelik tarafından yapılmıştır. Orijinal makaleye ulaşmak için tıklayınız: https://www.avim.org.tr/en/Yorum/REGIONAL-COMPREHENSIVE-ECONOMIC-AGREEMENT-A-SIGNIFICANT-TRADE-AGREEMENT-THAT-WILL-SHAPE-THE-REGION-AND-THE-WORLD*

[1] Harding Robin and John Reed, Asia-Pacific countries sign one of the largest free trade deals in history, *Financial Times*, November 24, 2020, https://www.ft.com/content/2dff91bd-ceeb-4567-9f9f-c50b7876adce

[2] Chris Devonshire-Ellis, New RCEP Free Trade Agreement Rules of Origin to Boost Finishing of Products Investment into Cambodia, Laos & Myanmar, *ASEAN Briefing*, November 24, 2020, https://www.aseanbriefing.com/news/new-rcep-free-trade-agreement-rules-of-origin-to-boost-finishing-of-products-investment-into-cambodia-laos-myanmar/

[3] Devonshire-Ellis, New RCEP Free Trade Agreement Rules...

[4] RCEP: Asia-Pacific Countries Form World's Largest Trading Bloc, *BBC*, November 16, 2020, https://www.bbc.com/news/world-asia-54949260

[5] RCEP: Asia-Pacific Countries Form World's Largest Trading Bloc.

[6] RCEP: Asia-Pacific Countries Form World's Largest Trading Bloc.

[7] Alen Lepan. Birth of Major Market: New strategy needed to adjust Turkeys trade with RCEP member nations, *Daily Sabah*, November 23, 2020. https://www.dailysabah.com/business/economy/birth-of-major-market-new-strategy-needed-to-adjust-turkeys-trade-with-rcep-member-nations

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "BÖLGESEL KAPSAMLI EKONOMİK ORTAKLIK (RCEP): BÖLGEYİ VE DÜNYAYI ŞEKİLLENDİRECEK ÖNEMLİ BİR TİCARET ANLAŞMASI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2020 / 57. Aralık 15. Erişim Kasım 10, 2026. https://mail.avim.org.tr/tr/Yorum/BOLGESEL-KAPSAMLI-EKONOMIK-ORTAKLIK-RCEP-BOLGEYI-VE-DUNYAYI-SEKILLENDIRECEK-ONEMLI-BIR-TICARET-ANLASMASI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır